

GOEDEMORGEN, WIJ ZIJN VAN DE FIOD!

FIOD-TRAINING – TIPS VOOR PRAKTIJK

*Van Leeuwen Advocatuur, Merijn van Leeuwen, +316 21 424 617,
www.vanleeuwenadvocaat.nl, merijn@vanleeuwenadvocaat.nl*

Voorstellen

Merijn van Leeuwen;

Advocaat-belastingkundige;

- Belastingzaken
- Fiscale strafzaken (FIOD)
- Wwft
- Wet Bibob

Accountancy, belastingadvies, rechtspraak;

Annotator, KNVB.

Van Leeuwen Advocatuur

+316 21 424 617

www.vanleeuwenadvocaat.nl

merijn@vanleeuwenadvocaat.nl

VAN LEEUWEN + ◯
— ADVOCATUUR — •

EERSTE REACTIE? WAT DOE JE?

HEEFT UW KANTOOR EEN INSTRUCTIE?

- Heeft uw kantoor een huishoudelijk reglement?
  - +
    - Is er in het huishoudelijke reglement een bepaling opgenomen over FIOD?

FIOD-INVAL KENT DIVERSE FASEN

- Entree;
- ⁺Eerste contact;
- [•]Binnentreden, zoekend rondkijken versus doorzoeking;
- [○]Inbeslagname en vordering van boeken, bescheiden e.d.;
- Verhoor.

Het is niet ongebruikelijk dat sommige fasen tegelijkertijd plaatsvinden.

ENTRÉE

- Instructie voor de secretaresse:
  - +
    - FIOD-ambtenaren naar een aparte ruimte;
      - → Let op welke ruimte.
- Waarschuw direct een partner/directeur/kantoor specialist.

EERSTE CONTACT

- Treed met minimaal twee personen in contact met de ambtenaren;
- + • Protesteer tegen het binnentreden van de ambtenaren;
- ○ Vraag naar identificatie;
- Verzoek om de wettelijke grondslag (wat komen ze doen en welke machtigingen heeft de FIOD?);
- Maak aantekeningen;
- Overleg vooraf met uw (fiscaal) advocaat.

BINNENTREDEN, ZOEKEND RONDKIJKEN VERSUS DOORZOEKING

Welke machtiging heeft de FIOD?

+

- Mag de FIOD binnentreden?
- Mag de FIOD zoekend rondkijken?
- Mag de FIOD doorzoeken?
- Mag de FIOD in beslag nemen?

- Arresten Tussendeur en afvoerpijp.

INBESLAGNAME EN VORDERING VAN BOEKEN, BESCHEIDEN E.D.

- Een vordering kan plaatsvinden op grond van artikel 81 AWR bij de verdachte of de getuige en op basis van artikel 126nd Wetboek van Strafvordering (WvSv) bij de getuige.
  -
- Onderscheid tussen worst-case-scenario en best-case-scenario!!

WORST-CASE-SCENARIO

- FIOD toont machtiging;
- U krijgt gelegenheid om de machtiging te bestuderen; + ○
- De FIOD haalt daarna het kantoor overhoop (doorzoeking); • ○
- FIOD neemt voorwerpen in beslag.

BEST-CASE-SCENARIO

- FIOD toont machtiging;
- U krijgt gelegenheid om de machtiging te bestuderen;
- Geef alleen stukken waarom wordt gevraagd;
- Volg de inbeslagname met twee personen;
- Houd documenten waarop verschoningsrecht rust apart (alleen m.b.t. advocaten en notarissen, NIET fiscalisten en accountants);
- Haal de stukken zelf op;
- Maak zelf kopieën van wat meegenomen wordt;
- Vraag of maak lijst met in beslag genomen stukken/voorwerpen en laat deze aftekenen 94, lid 3 Sv;
- **Vraag: Stel je mag zelf het dossier pakken in het archief, wat doe je?**

VERHOOR

- Wanneer is sprake van een verhoorsituatie?
  - +
    - Bent u getuige in de strafzaak?
      -
    - Bent u verdachte in de strafzaak?

VERHOOR

Van een verhoor is – kort gezegd – sprake indien:

+

‘Een mondelinge ondervraging door de opsporingsambtenaren gericht op het verkrijgen van inlichtingen met het oog op de waarheidsvinding.’

WANNEER VERHOOR?

- Hoge Raad 6 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2056:
  - +
    - Indien door de FIOD/politie aan een aangehouden verdachte gestelde vragen betrekking hebben op diens betrokkenheid bij een strafbaar feit ten aanzien waarvan hij als verdachte is aangemerkt, is sprake van een verhoor.
- Hoe zit het met het afgeven van de cautie?
- Salduz-jurisprudentie.

FISCAAL STRAFRECHT

STEL U BENT GETUIGE?

- U heeft een civielrechtelijke geheimhoudingsverplichting. Daarom dient u te weigeren te verklaren tegenover de (FIOD)ambtenaren;
+
  - Er geldt in beginsel geen meewerkplicht ten opzichte van de FIOD;
○
  - Verhoor bij de rechter-commissaris;
  - Gedelegeerde verhoorbevoegdheid van rechter-commissaris aan FIOD?
  - Stel er ontstaat een situatie dat u toch gaat verklaren: wat dan? Verklaar naar waarheid maar u hoeft zichzelf niet te incrimineren;
  - Bijstand door advocaat is gewenst (artikel 6 EVRM). Start niet met het verhoor tot uw advocaat aanwezig is.
-

STEL U BENT VERDACHTE, OF GAAT VAN GETUIGE NAAR VERDACHTE?

- Stel de zaak verschiet van kleur: u bent geen getuige meer maar een verdachte. +
○
•
- Mag uw verklaring – afgelegd als getuige – worden gebruikt als bewijs in een strafzaak tegen uzelf?
- Arrest Saunders vs. Verenigd Koninkrijk.

FISCALITEIT VERSUS FISCAAL STRAFRECHT

- Hoe om te gaan met verklaringen die zijn afgelegd tijdens gesprekken met de fiscus of tijdens een boekenonderzoek?
  -
  -
  -

FISCAAL STRAFRECHT

U BENT VERDACHTE

- Direct verhoor;
- ⁺ Ophouden voor onderzoek: op bevel van (hulp) OvJ (artikel 56a Sv) 6/9 uur plus 6 uur;
- Inverzekeringstelling: Op bevel van (hulp) OvJ (artikel 57 Sv): 3 dagen plus 3 dagen indien dringende noodzakelijkheid;
- Rechtmatigheidstoets door RC binnen 3 dagen en 18 uur na aanhouding (artikel 59a Sv)
- Bewaring: Op bevel van RC op vordering van OvJ (artikel 63-64 Sv); maximaal 14 dagen;
- Rechtmatigheidstoets door Rechtbank (artikel 69 en 72 Sv) en Hof (artikel 72a en 75 Sv)
- Gevangenhouding: Op bevel van rechtbank op vordering van OvJ (artikel 65-66 Sv): maximaal 90 dagen.

U BENT VERDACHTE, WAT NU?

- Tijdens het verhoor gelden de waarborgen uit artikel 6 EVRM:
  - +
    - Als verdachte heeft u het recht om te zwijgen;
    - Als verdachte heeft u recht op aanwezigheid van een advocaat bij het verhoor. Start niet met het verhoor tot uw advocaat aanwezig is;
    - U heeft het recht te weten wat de verdenking is en recht op een aanvangsproces-verbaal.

LET OP!! Als verdachte heeft u nog steeds uw geheimhoudingsverplichting jegens uw cliënt.

DOELSTELLING TIJDENS FIOD-INVAL

- Probeer de regie te houden;
- Weet wat uw rechten zijn als getuige en verdachte;
- Voorkom fouten in strafrechtelijke, bestuursrechtelijke civielrechtelijke maar ook tuchtrechtelijke zin;
- **Schakel tijdig een advocaat in.**

POTENTIËLE GEVOLGEN

Strafrecht

- Tot zes jaar gevangenisstraf voor valse aangiften, jaarrekeningen en andere geschriften
- Boetes +
- Taakstraf
- Beroepsverbod

Bestuursrecht

- Boetes
- Publicatie van naam

De belastingadviseur en de accountant kunnen in het strafrecht en in het bestuursrecht betrokken raken als medepleger en als medeplichtige (4^e tranche Awb).

Tuchtrecht

- Waarschuwing
- Schorsing

Civiel

- Aansprakelijkheidsstellingen

De belastingadviseur en de accountant kunnen tuchtrechtelijk en civielrechtelijk verantwoordelijk gehouden worden voor hun (beroepsmatige) doen en (na)laten.

WWFT

- Boetes

POTENTIËLE GEVOLGEN VOOR CLIËNTEN

Potentiële gevolgen:

+

Nieuw is: Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

o

Vergunningen en/of gedoogconstructies kunnen worden ingetrokken dan wel niet (meer) worden verleend.

Let op!! Welke informatie geef je wel/niet aan de fiscus (vragenbrief en boekenonderzoek).

HOE VOORKOM JE EEN FIOD-INVAL?

- Wat zou je kunnen doen om FIOD-inval te voorkomen?
- Fiscaal: pleitbaar standpunt versus onjuiste belastingaangifte.
- Accountants: Ongebruikelijke transacties, dossier tijdig sluiten.
- Veel voorkomende indicatoren:

1. Gebruik van valse facturen;
2. Corruptie en omkoping;
3. Onjuiste administratie/aangifte;
4. Privégebruik geld van de onderneming;
5. Betaling zonder factuur;
6. Betaling zonder schriftelijke overeenkomst;
7. Gebruik privérekening i.p.v. zakelijke rekening;
8. Ongebruikelijke contante transactie;
9. Onduidelijke herkomst geld;
10. Ongebruikelijke handelingen rondom een aandelentransactie.

TIPS VOOR DE PRAKTIJK

- Challenge yourself, challenge others;
- Vaktechnisch overleg;
- Interne risicoanalyse;
- Four eyes principle;
- Klantkennis delen binnen teams;
- Op tijd escaleren;
- Tax control framework;
- Externe reviews (door specialisten);
- Overleg met de Belastingdienst (tegenwoordig lastig);
- Bijscholing op gebied van formeel belastingrecht.

Afsluiting

Dank voor de aandacht;

+

• Van Leeuwen Advocatuur

○

+316 21 424 617

www.vanleeuwenadvocaat.nl

merijn@vanleeuwenadvocaat.nl

VAN LEEUWEN +
— ADVOCATUUR — ○
•